

FEKETE PÉTER KÖSZÖNTÉSE

Szép szokás, hogy a magasabb életkorban kerek évszámot elérő kollégáinkat nemcsak kézfogással, öleléssel, kedves szavakkal köszöntjük, hanem átnyújtunk az ünnepeltnek egy olyan tanulmánykötetet, amelyben ez alkalomra írt dolgozatokat jelentetnek meg pályatársai, barátai, közvetlen munkatársai.

E kötet Fekete Péter tiszteletére készült 70. születésnapja alkalmából.

Nagy örömünkre szolgál, hogy sikerült megnyernünk szerzőként a magyar nyelvtudománynak több kiválóságát, olyanokat, akik a szociolingvisztika, a dialektológia és a névtan tudósai. Ünnepeltünk is ezeket a diszciplínákat tekinti szűkebb szakterületének.

A felsorolt területek iránti érdeklődés kialakulása, majd aktív tudományos művelése természetesen adódik Fekete Péter életpályájából: 1928. május 23-án született Tiszaszőlősön, földműves családban. Az elemi iskolában társai közül éles eszével kiváló fiút a Debreceni Református Kollégiumba küldték tanulni szülei, annak tanítóképző intézetében érettségizett, utána az akkor Debrecenben megalakuló pedagógiai főiskola hallgatója lett. Első tanári diplomáját magyar–történelem szakon az Egerbe áttelepült pedagógiai főiskolán szerezte. A kiváló nyelvtudós, Papp István munkatársául választotta, így 1951-ben az Egri Pedagógiai Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének gyakornoka, majd tanársegédje lett. Az 1954-ben megejtett létszámcsökkentés folytán saját kérésére került a Heves megyei Tanács Népművelési

Osztályára, ahol mint könyvtárügyi előadónak alkalma nyílt megismerkedni a megye kulturális intézményeivel. 1957-től 1963-ig általános iskolai tanárként, később igazgatóként dolgozott Egerben, többször vezetett magyartanárok számára továbbképzési konferenciákat, tartott előadásokat és bemutató órákat. A főiskolával ebben az időben kettős munkakapcsolata alakult is: egyrészt a hallgatói létszám növekedése következtében az ő iskoláját kérték fel a gyakorlóiskola kiségitésére, s így igazgatóként szervezte a főiskolások hospitálását és gyakorlati tanítását. Másrészt néhány évig félállású adjunktusként működött a Magyar Nyelvészeti Tanszéken. 1963-ban hívta meg a főiskola ismét főállású oktatónak a Magyar Nyelvészeti Tanszékre. 1977-ben docensi, 1990-ben főiskolai tanári előléptetést kapott.

A kezdeti években a leíró magyar nyelvtan gyakorlatait és a nyelvművelés tárgyait oktatta, később egyre inkább a dialektológia, a névtan és a szocio-lingvisztika felé fordult érdeklődése. Kutatási témáit is e diszciplínákból választotta, egyetemi diplomamunkája és doktori disszertációja (Kossuth Lajos Tudományegyetem 1977) egyaránt szülőfalujának, Tizzaszőlősnek földrajzi neveit dolgozta fel teljes alapossággal. Névtani témájú tudományos diákkörének tagjai évtizedeken át aktív és eredményes résztvevői voltak az országos tudományos diákköri konferenciáknak, s felnőtt pályázatokon is értek el helyezést. Fekete Péter hozta létre a tanszék nyelvjárási archívumát. Tanulmányokat írt Eger és Felnémet névanyagáról, vizsgálta az í-zés és az ë-zés jelenségét a tiszai nyelvjárásterületen, írt etimológiai tanulmányokat.

Ünnepeltünk tevékenysége igazán akkor teljesedett ki, amikor – Bakos József nyugalomba vonulása után 1979-ben, – a főiskola vezetői őt bízták meg a Magyar Nyelvészeti Tanszék vezetésével. Tanszékvezetőként arra törekedett, hogy a tanszék tevékenységét főiskolai szinten és országosan is megismertesse és elismertesse. Kollégáit ösztönözte és segítette a tudomá-

nyos fokozatok szerzésében: négy kandidátusi fokozat született a tanszéken ez alatt az idő alatt. Az ő vezetése idején alakult ki a tanszék jelenlegi személyi állománya; ekkor bízta meg a Magyar Nyelvtudományi Társaság a tanszéket az országos anyanyelv-oktatási napok kétévenként periodikusan ismétlődő megrendezésével; ez időszak eredménye, hogy a tanszék kezdeményezésére létrejött a pedagógusjelöltek országos helyesírási versenyének évente megismétlődő rendezvénysorozata. Az ő munkálkodásának köszönhető, hogy a tanszék jó szakmai kapcsolatot alakított ki a magyarországi tudományegyetemek és tanárképző főiskolák magyar nyelvészeti tanszékeivel, a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetével; ennek tudható be, hogy számos kiváló nyelvész vállalt oktatói munkát mellékfoglalkozásként tanszékünkön. Fekete Péter szakmai elismertségét jelzi, hogy a Miskolci Egyetem 1993-tól félállású docensként alkalmazta Magyar Nyelvtudományi Tanszékén a dialektológia és a szociolingvisztika oktatására. 1996-ban bekövetkezett nyugdíjazása óta is folyamatosan oktat a Miskolci Egyetemen és főiskolánkon.

Kívánjuk, hogy töretlen munkakedvét, aktivitását, érdeklődését és jó egészségét őrizze meg az elkövetkezendő évtizedekben is.

V. Raisz Rózsa